

ASSAIG

El meu cervell i jo

La psicologia està ocupant l'espai que abans pertanyia a la religió

Carlota Rubio

Periodista cultural

@carlota_rubio

04-06-2021 [Fes-te subscriptor](#) (17)

Sovint, quan no m'agrada el que penso, dic que qui ho pensa és el meu cervell. Quan estic nerviosa, l'ull tremola, el pols s'accelera o l'estómac es tanca. No crec que tot això em converteixi en una platònica militant, sinó més aviat em delata com a filla de l'educació emocional. Tinc un jo autèntic, curiosament definit gràcies a personatges de ficció i tests d'empatia online, que combat (o gestiona) tot allò que el posa en dubte amb l'ajuda del llenguatge terapèutic que ha après a internet.

El dualisme cos-ànima i la recerca del jo no són preguntes gaire innovadores, però encara donen peu a reflexions a moltes bandes. Una de les més esteses és la que defensa que no existeix un jo autèntic perquè som éssers socials: jo soc dona, blanca, millennial, filla, germana i amiga, i tot això, juntament amb el meu cos i el pas del temps, em construeix un ésser compartimentat. Cada vegada està més de moda aquesta idea del jo fluid, però això no m'impedeix parlar del meu cervell en tercera persona quan em trenca els esquemes prefabricats que tinc de mi mateixa. **Marion Muller-Colard** m'ha fet veure que no soc l'única quan descriu la seva intranquil·litat com una dona molt vella i despenjada que, de tant en tant, la visita a la nit. Muller-Colard és teòloga protestant, i a [La intranquil·litat](#) (Fragmenta) explica com és gràcies a la religió que ha pogut establir un pont entre el seu jo i allò que el desballesta.

Ara, però, ens trobem en un moment més aviat secular, i el que Marion Muller-Colard ha trobat en la religió, ho hem de cercar per altres bandes. En [aquest article](#), **Rami Gabriel** explica que la psicologia està ocupant l'espai que abans pertanyia a la religió o el mite, perquè ens proveeix d'històries que ens expliquen qui som. L'escriptor **Siri Hustvedt**, al seu assaig [La dona tremolosa](#) (Grup 62) explica el seu recorregut per la psicologia i la neurologia a la recerca d'una explicació pels sotrats que fa el seu cos de manera desprevinduda. Com faig jo amb el meu cervell i Muller-Colard amb la intranquil·litat, Hustvedt parla dels tremolors en tercera persona: no és ella, sinó la dona tremolosa qui els pateix. Diu: "l'estranyesa d'aquesta dualitat interior que sento persisteix, de tenir alhora un sentit del jo molt potent i la presència d'un altre incontrolable". Vista així, la malaltia és una pertorbació del seu jo i es dedica a trobar en la psicologia quelcom que faci de la Siri i la dona tremolosa una única persona.

La psicologia ha sabut ocupar l'espai de la religió perquè té base científica però s'articula com una forma de coneixement, és a dir, explica el cos i la ment alhora. El problema apareix quan la psicologia d'estar per casa d'internet en manleva el vocabulari i les metàfores. Ser un mateix, gestionar els sentiments o emprendre un viatge personal s'han convertit en antídots per a qualsevol situació que ens posa en dubte la imatge que tenim de nosaltres mateixos. I, més enllà de proveir d'idees als dissenyadors de tasses, aquest pensament estructura la manera com viem el món.

Si la Bíblia parlava d'Eva com la responsable d'abocar la humanitat al pecat, jo intento esbrinar els *daddy issues* que expliquen per què la persona que tinc al davant es comporta d'una manera qüestionable. La psicologia ens ofereix les històries que donen forma a tot allò que no entenem del nostre voltant i, com passa amb tot, les grans indústries culturals se n'aprofiten: hem vist discurrir per les nostres pantalles les històries originals de la Cruella de Vil, la Malefica, el Joker i un fomer de personatges més que han perdut el privilegi de ser malvats sense una causa psicològica original.

Com diu Rami Gabriel, una creença és allò que serveix per vestir el dubte d'idees reconfortants i la psicologia popular ha aconseguit retratar tot allò que ens fa por avui dia. Si el que penso no m'agrada, ja no hi ha un déu grec o un dimoni que m'estiguin temptant, sinó un trauma originari que em manipula el cervell i em desitja d'assumir que, en realitat, el meu cervell i jo som el mateix.

↓

Fes-te subscriptor de Núvol

Suma't al digital de cultura i gaudeix d'un munt d'avantatges

Participa en sèries setmanals i guanya llibres

Rep la revista anual en paper

Accedeix a la Biblioteca del Núvol

Aconseguiràs descomptes culturals

[Subscriu-T'hi ara!](#)

COMENTARIS

→ Inicia sessió per deixar un comentari

TAMBÉ ET POT INTERESSAR

Parlem amb...
Maria Rodó-Zárate: "La interseccionalitat no transforma el món, el llegeix"
 — Alba Palau Centelles

Crítica
Ursula K. Le Guin lluita per la natura
 — Anna Carnera i Aribau

Crítica
Més bell que el silenci
 — Bernat Puigbò

EN PORTADA

Parlem amb...
Maria Rodó-Zárate: "La interseccionalitat no transforma el món, el llegeix"
 — Alba Palau Centelles

Ve'n dir aquí
Lligar a la fila de vacances
 — Maria Pontinos

Crítica
Ursula K. Le Guin lluita per la natura
 — Anna Carnera i Aribau

Opinió
La política de thriller psicològic (previsible)
 — Joan Burdacs

EL MÉS VIST

- 1 **Abans que fóssim catalans**
— Bernat Puigbò
- 2 **Maria Llopis: "Ocultar el Picaso maltractador no fa bé a ningú"**
— Gerard E. Mir
- 3 **Caràcter**
— Fia't i no miris!
- 4 **La política de thriller psicològic (previsible)**
— Joan Burdacs
- 5 **Valentín Roma renova a La Virreina**
— Berta Galatzi Claret